

Informační výchova a gramotnost

Tvorba textu

Vypracoval: D. Kopeczinski

Kontakt: knihovna@fit.vut.cz

Téma: Vikingští bohové

Klíčová slova: Vikingové, severská mytologie, germánská mytologie, severské mýty, germánské náboženství, severské báje, severský panteon, Ásové, Vánové, Ásgard, Yggdrasil, Odin, Thor, Freya.

Vikingští bohové

Vikingové byli jedním ze severogermánských kmenů, kteří žili především na území dnešního Norska, Švédky, Dánska a Islandu v 8 - 11. století.

Vikingové uctívali severské bohy, v jejichž čele stál Odin. Věřili, že je bohové ochrání při boji i v každodenním životě na tvrdém severu a po smrti budou odměněni svým místem mezi bohy v síních tzv. Valhally.

Starí severané věřili, že bohové sídlí v Ásgardu, jednom z devíti světů prorostlými prastarým jasanem Yggdrasilem, propojeným s jejich vlastním světem Midgardem. Podle nich byl svět plochý kotouč obklopený mořem. Na Yggdrasilu se nachází i další světy obývané bohy a dalšími bytostmi severské mytologie. A to Helheim (říše mrtvých), Jötunheim (říše mrazivých a skalních obrů), Ljósálfheim či také Alfheim (říše světlých Álfů neboli skřítků), Múspellheim (ohnivý svět), Niflheim (svět zimy a chladu), Svartálfheim (říše temných Álfů a trpaslíků) a Vanaheim (původní sídlo božského rodu Vánů).

Hlavní pantheon tvoří dvě rodiny bohů a bohyně – „Ásové (*Aesirové*) a Vánové (*Vanirové*)“¹. Vyjmenujeme si nejznámější z nich a nejčastěji s nimi spojované oblasti jejich božské působnosti.

Ásové

Balder - bůh světla

Frigg - bohyně žen a matek

Hel - bohyně podsvětí a mrtvých

Holder nebo také Höd - bůh zimy

Loki - bůh lstí a falše

Odin - vládce, bůh moudrosti, smrti, války a magie

Thor - bůh hromu, deště, nebe a plodnosti země

Týr - bůh nebes, války a čestného boje

Bragi - bůh poezie

Idunn - bohyně mládí

Rán - bohyně bouří

Vánové

Frey - plodnosti, míru a prosperity

Freya - bohyně plodnosti a úrody, lásky, krásy, války a čarodějnictví

Njord - bůh moře a větru

---

¹ ASHWORTH, Leon. *Bohové a bohyně starověkých civilizací: Egyptané, Řekové, Římané, Vikingové*. V Praze: Knižní klub, 2004, s. 98. ISBN 80-242-1201-3.

Kromě výše jmenovaných žije v Ásgardu a dalších světech bezpočet dalších bohů, obrů, skřítků a jiných bytostí severské mytologie. Mýty a ságy pojednávající o bozích líčí vznik světa, život a dobrodružství bohů a také zánik – známý jako Ragnarök. Jsou velmi drsné, možná i proto byli vikingové především národ bojovníků a dobrodruhů.

„Mnoho severských příběhů čili ság převyprávěli v písních bardové nebo zapsali v básnických sbírkách křesťanští vypravěči jako Island'an Snorri Sturluson (1179-1241).“² Kromě těchto pozdějších záznamů není mnoho dochovaných informačních pramenů o uctívání bohů a kultuře tohoto severského náboženství.

Seznam použitých zdrojů

ASHWORTH, Leon. *Bohové a bohyně starověkých civilizací: Egyptané, Řekové, Římané, Vikingové*. V Praze: Knižní klub, 2004. ISBN 80-242-1201-3.

COTTERELL, Arthur. *Encyklopedie mytologie: antická, keltská, severská*. 2. vyd. Čestlice: Rebo, 2000. ISBN 80-7234-139-1.

FÜHRMANN VÍZDALOVÁ, Ivana. *Soumrak a prsten: germánské ságy o bozích a hrdinech*. Praha: Knižní klub, 2000. ISBN 80-242-0459-2.

GAIMAN, Neil. *Severská mytologie*. Praha: Argo, 2017. ISBN 978-80-257-2311-1.

KOZÁK, Jan A. *Ódinn: mýtus, oběť, iniciace*. Praha: Herrmann, 2017. ISBN 978-80-87054-55-0.

MCCOY, Daniel. *Norse Mythology for Smart People*. Online. 2019. Dostupné z: <https://norse-mythology.org/>. [cit. 2020-09-17].

STURLUSON, Snorri. *Edda a sága o Ynglinzích*. Praha: Argo, 2003. ISBN 80-7203-458-8.

---

² ASHWORTH, Leon. *Bohové a bohyně starověkých civilizací: Egyptané, Řekové, Římané, Vikingové*. V Praze: Knižní klub, 2004, s. 98. ISBN 80-242-1201-3.